

LETNI NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

KNJIŽNICE MIRANA JARCA NOVO MESTO

ZA LETO 2021

Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto je osrednja območna in splošna knjižnica, ki izvaja knjižnično dejavnost na področju Mestne občine Novo mesto ter občin Dolenjske Toplice, Mirna Peč, Straža, Šentjernej, Škocjan, Šmarješke Toplice in Žužemberk.

1. Poslanstvo knjižnice je da:

- upošteva zahteve in želje uporabnikov ter zadovoljuje njihove potrebe po informiranosti, nudi hitre, kvalitetne in prijazne storitve,
- oblikuje kvalitetno knjižnično zbirko in jo izposoja na klasičen in sodoben način,
- omogoča demokratičen dostop do gradiva, storitev in opreme,
- uporabnikom nudi prijeten prostor, omogoča druženje in kvalitetno preživljanje prostega časa,
- organizira kulturne prireditve, razstave, ogleda, dejavnosti za najširši krog ljudi,
- se ukvarja z domoznansko dejavnostjo in ohranja kulturno dediščino,
- izobražuje in vzgaja uporabnike, izvaja vseživljenjsko učenje, skrbi za razvoj funkcionalne pismenosti,
- spodbuja medkulturni dialog in odpravlja stereotipe,
- izvaja različne dejavnosti za uporabnike s posebnimi potrebami,
- spodbuja inovativnost in kreativnost uporabnikov in zaposlenih.

Temelj vsake knjižnice je kakovostna in skrbno oblikovana zbirka knjižničnega gradiva, ki je široko dostopna in zadovoljuje najširši krog uporabnikov. Knjižnično zbirko bomo oblikovali in dopolnjevali z obveznim izvodom, darovi, zamenjavami in strokovno načrtovanim nakupom gradiva. Zavedamo se, da je nabava knjižničnega gradiva temelj knjižnične zbirke, zato sledimo vsem priporočilom in merilom dokumentov, ki urejajo pogoje za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, torej na osnovi Strokovnih priporočil in standardov za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028), Zakona o obveznem izvodu publikacij ZOIPub (UL RS 69/2006), Pravilnika o osrednjih območnih knjižnicah (UL RS 88-4079/2003), Pravilnika o hranjenju, uporabi in izločanju obveznih izvodov publikacij, Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (UL RS 73/2013) in Pravilnika o izločanju in odpisu knjižničnega gradiva.

Hkrati sledimo tudi Dokumentu o nabavni politiki Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto.

Izbor gradiva temelji na našem znanju in izkušnjah, ter se prilagaja potrebam in željam uporabnikov lokalne skupnosti.

Cilj nakupa knjižničnega gradiva v letu 2021 je vsebinsko še bogatejša in raznovrstnejša ter uravnotežena knjižnična zbirka, ki bo aktualna za naše uporabnike.

V skladu s priporočilom Standardov za splošne knjižnice bomo načrtovali tudi nakup različnih vrst knjižničnega gradiva. Knjižnično zbirko bomo dopolnjevali z gradivom na različnih medijih in sicer:

- e-knjige (Biblos),
- zvočne knjige (Audibook),

- elektronske medije (CD-romi, multimedija), glasbene posnetke,
- igrane filme (DVD) in izobraževalne DVD za mladino in odrasle,
- didaktične pripomočke,
- elektronske podatkovne zbirke z možnostjo oddaljenega dostopa,
- obnovitev naročila za že obstoječe zbirke (tax FinLex, Britanica in PresRider), ki so že del naše ponudbe.

Našo domoznansko zbirko bomo dopolnjevali z rokopisi, razglednicami, fotografijami, zemljevidi ter likovnimi deli naših umetnikov.

Glede na velikost knjižnice načrtujemo nakup v razmerju 60% naslovov z različnih strokovnih področij ter leposlovja v 40% obsegu. Posebno skrb bomo namenili slovenskim avtorjem ter kvalitetnemu in nagrajenemu leposlovju v prevodu ter izvirnem jeziku.

Skupaj z vsemi sredstvi (občine ustanoviteljice, Ministrstvo za kulturo in lastna sredstva) bomo zagotavljali dostop do nekaterih e-virov: Biblos, Audibook, Press Reader, Delo, Knjižničarske novice, Tax Fin Lex, EbscoHost in nekaterih drugih naslovov periodičnega tiska.

V letu 2021 si bomo prizadevali vsem prebivalcem našega območja zagotavljati enako dostopnost do knjižničnega gradiva. Kvaliteto knjižnične zbirke v krajevnih knjižnicah bomo dosegali z izborom temeljnih del in naslovov, ki jih bomo kupili za vse enote.

Pri lociranju gradiva v mreži knjižnice bomo upoštevali naslednje kriterije:

- obseg finančnih sredstev, zagotovljenih za nakup gradiva (MZK, občine, lastna sredstva),
- obseg prebivalstva in uporabnikov knjižnice,
- dostopnost knjižničnega gradiva in informacij najširšemu krogu prebivalcev,
- osrednja knjižnica kot kulturno, izobraževalno in informacijsko središče,
- dopolnjevanje domoznanske in posebnih zbirk,
- kvaliteta zbirke v posamezni krajevni knjižnici (upoštevajoč standarde za sestavo zbirke),
- prostorski pogoji posamezne krajevnice knjižnice,
- potrebe in želje uporabnikov.

Knjižnica bo s pridobivanjem novega knjižničnega gradiva sledila strateški usmeritvi, da v svojem okolju uresničuje informacijsko, izobraževalno, kulturno in socialno vlogo.

Pri nakupu bomo upoštevali kakovost, raznovrstnost in aktualnost knjižničnega gradiva. Pri izboru knjižnega gradiva financiranega s sredstvi Ministrstva za kulturo bomo upoštevali njihova priporočila in v zbirko poskušali uvrstiti čim več:

- publikacij v javnem interesu, katerih izdajo sta finančno podprli Javna agencija za knjigo oziroma Javna agencija za raziskovalno dejavnost,
- ponatisov slovenske izvirne leposlovne klasike in ponatisov izvirnih slovenskih strokovnih del za mladino in odrasle ter
- otroške in mladinske literature z znakom kakovosti »Zlata hruška«.

Prednostno bomo upoštevali vsebine, povezane z obeležitvijo naslednjih obletnic oziroma pomembnejših dogodkov v letu 2021:

- 30. obletnica osamosvojitve Republike Slovenije,
- predsedovanje Slovenije Svetu Evrope,
- leto Josipa Ipavca in Josipa Jurčiča,
- 200. obletnica ustanovitve Deželnega muzeja za Kranjsko in
- 300. obletnica Škofjeloškega pasijona.

Pri načrtovanju in oblikovanju knjižnične zbirke bomo upoštevali tudi lokalno okolje v katerem deluje Knjižnica Mirana Jarca s svojimi enotami. Upoštevali bomo kulturne, izobraževalne, informacijske in raziskovalne potrebe okolja, zato bomo nabavljali tako strokovno gradivo za potrebe odraslih pri neformalnem izobraževanju, poljudnoznanstvene priročnike za osnovnošolce in srednješolce kot tudi strokovno gradivo za potrebe študentov.

V našem okolju živijo tudi priseljenci iz republik nekdanje Jugoslavije (Albanci, Bošnjaki, Hrvati, Makedonci in Srbi), ki slabo obvladajo slovenski jezik in se seveda težko vključijo v novo okolje. Njim bomo namenili povečan izbor učbenikov in priročnikov za učenje slovenščine.

Tudi številčni romski skupnosti, ki živi med nami, bomo namenili gradivo in s tem obogatili našo zbirko z gradivom v romskem jeziku.

Posebno skrb posvečamo tudi delu z uporabniki s posebnimi potrebami. Sodelujemo z različnimi regijskimi društvi, kot so Varstveno delovni center Novo mesto, Društvo slepih in slabovidnih Dolenjske in Bele krajine, Društvo paraplegikov Dolenjske in Bele Krajine in Društvom za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto.

V našo knjižnično zbirko načrtno vključujemo gradivo s povečanim tiskom, zvočne knjige in dislektikom prijazno gradivo, ki dopolnjuje kotiček za dislektike na oddelku za mladino.

Spremljamo tudi delovanje kulturnih organizacij in društev in skušamo pridobivati gradivo, ki je kulturna dediščina lokalnega in nacionalnega pomena.

Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto skladno z Neposrednim pozivom za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah v letu 2021 načrtuje tudi sredstva za nakup gradiva za Gradsko knjižnico Ivan Goran Kovačič v Karlovcu, ki deluje kot osrednja knjižnica za Slovence na Hrvaškem.

Knjižnično gradivo, ki ga načrtujemo kupiti v letu 2021, bomo promovirali na dogodkih, razstavah in pri drugih aktivnostih za spodbujanje bralne kulture, kot so literarni dogodki in predstavitve knjig, predavanja, bralne značke za različne starostne skupine ter knjižne razstave.

Na Študijskem oddelku izpostavljamo novosti na posebnem knjižnem stojalu, prav tako so novosti na področju leposlovja razstavljene na posebni knjižni polici na Oddelku za odrasle. Pripravili bomo tudi krajše predstavitvene videe z bralnimi predlogi, ki jih bomo objavljali na knjižničnem YouTube kanalu in nanje opozarjali preko ostalih knjižničnih družbenih omrežij. V kolikor bo mogoče, si želimo ohraniti tudi sodelovanje z lokalno televizijo Vaš kanal, kjer dnevno predstavljamo predloge za kakovostno branje. Knjižne prvence in literaturo ustvarjalcev mlajše generacije predstavljamo na pogovornih večerih iz cikla Novomeška poDmlad, ki smo ga vzpostavili ob 100-letnici kulturno-umetniškega gibanja Novomeška pomlad in ga bomo izvajali tudi v prihodnje. V programu knjižnice ostajajo tudi stalnice programa, ki so se skozi čas izkazale kot učinkovite pri spodbujanju bralne kulture, kot so na primer Knjižne POPslastice in pripovedovalski večeri Celinke, še naprej bomo aktivno sodelovali tudi pri kreiranju vsebin za portal Dobreknjige.si.

Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto kot osrednja območna knjižnica opravlja posebne naloge v smislu svetovanja in koordinacije za osrednje knjižnice na svojem območju:

- zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij,
- strokovna pomoč knjižnicam območja,
- koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva,
- usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva s svojega območja.

Knjižnica Mirana Jarca kot osrednja območna knjižnica povezuje Knjižnico Brežice, Valvasorjevo knjižnico Krško, Knjižnico Sevnica, Knjižnico Pavla Golie Trebnje, Knjižnico Črnomelj, Ljudsko knjižnico Metlika, Knjižnico Kočevje in Knjižnico Miklova hiša Ribnica v območno mrežo, ki zagotavlja koordinirano izvajanje knjižnične dejavnosti.

Knjižnica posebno skrb nameni tudi strokovni in ažurni obdelavi knjižničnega gradiva, ki je javno dostopno v katalogu vzajemnega bibliografskega sistema. Tako je informacija o gradivu, ki ga knjižnica ima, javno dostopna ostalim knjižnicam, ki ga lahko preko medknjižnične izposoje naročijo za svoje uporabnike.

Zaradi zmanjšanja sredstev za nakup s strani Ministrstva za kulturo in sredstev občin, ki že nekaj let ostajajo na enaki ravni, ne dosegamo priporočenega števila knjig na prebivalca. Načrt nakupa v letu 2021 bomo prilagodili pričakovanim finančnim sredstvom zato načrtujemo nakup 7.870 knjižničnega gradiva. V povečanem obsegu načrtujemo nakup elektronskih in zvočnih knjig, ki so lažje dostopne v času epidemije covid-19.

Knjižnica se kot živ organizem stalno prilagaja potrebam in zahtevam okolja v katerem deluje. Zato vedno znova iščemo nove poti do svojih uporabnikov, tako s kolesom kot tudi z novo 24 urno izposajo.

V okviru knjižnice deluje tudi Potujoča knjižnica, ki po urniku vozi gradivo za otroke, mladostnike in odrasle po 12 občinah in se ustavlja na 68 postajališčih, ki poleg krajevnih skupnosti vključujejo tudi delovne organizacije in Dom starejših občanov.